PREDICĂ LA SOBORUL SF. IOAN BOTEZĂTORUL 7 IANUARIE

Fraţi creştini,

Ieri am băut apă sfântă din milostivirea lui Dumnezeu iar astăzi îl cinstim pe slujitorul Tainei, pe Sfântul Proroc Ioan Botezătorul, care cu dreapta sa L-a botezat pe Domnul în Iordan. După cum vedem Biserica a rânduit ca a doua zi, după un mare praznic, să fie pomeniţi cei care au fost în prim-planul praznicului. Şi Sfântul Ioan Botezătorul, a slujit Domnului cu multă evlavie, cu multă cutremurare dumnezeiască, pentru că a văzut în mod extatic cine este Iisus: Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii. Pentru că nu poţi vedea pe un om al lui Dumnezeu până când Dumnezeu nu îţi luminează mintea şi nu te face să vezi adâncul lui. Treci pe lângă el, îl ignore, sau îl vezi de multe ori fără să înţelegi adâncul lui. Cu atât mai mult Ioan nu putea să Îl cunoască pe Iisus, pe Fiul lui Dumnezeu întrupat, dacă nu i-ar fi revelat Dumnezeu acest lucru.

Dar ca să înţelegem mai bine misiunea pe care a îndeplinit-o pe pământ Sfântul Ioan Botezătorul, vom aminti pe scurt viaţă şi nevoinţă lui.

Dreptmăritori creştini,

Părinţii săi se chemau Zaharia şi Elisabeta şi nu aveau copii. Zaharia era preot al Legii Vechi, din neamul lui Abia, iar soţia lui era din neamul lui Aaron şi erau rude cu Sfanţii Părinţi Ioachim şi Ana. Deci, rugându-se mult lui Dumnezeu să le dea un copil, pe când Zaharia slujea la templu în Ierusalim, i-a vestit Arhanghelul Gavriil că femeia să Elisabeta va naşte un fiu la bătrâneţe şi se va chema Ioan. Şi pentru că Zaharia se îndoia de această minune, a rămas mut până ce Elisabeta, femeia sa, a născut. Dar n-a durat mult această bucurie. Căci auzind Irod de naşterea lui Hristos şi temându-şi tronul împărăţiei, a pornit o grea persecuţie şi ucidere în masă a tuturor copiilor din Ierusalim şi Betleem.

Atunci Fecioara Maria a fugit cu Pruncul în Egipt, iar Elisabeta cu Ioan, care era numai cu şase luni mai mare ca Iisus, au fugit în munţii Iudeei. Murind îndată mama lui, Ioan a trăit singur ca un înger şi sihastru în pustie timp de aproape treizeci de ani. Acolo se ruga neîncetat ziua şi noaptea, se hrănea cu acride şi miere sălbatică, se îmbracă cu o haină de piele de cămilă şi se odihnea cu capul pe bolovanii de piatră. Dinainte de naştere, Ioan a fost ales de Dumnezeu şi vestit de prooroci şi de mic a fost rânduit să sufere, să trăiască ascuns în munţi, în linişte, în post şi singurătate; fără părinţi, fără îmbrăcăminte şi haine moi, fără adăpost şi odihnă.

Pustia i-a fost cea mai înaltă scoala de formare duhovnicească, de pregătire pentru a fi prooroc şi Înaintemergător, propovăduitor al pocăinţei şi botezător al lui Hristos. Că nimeni dintre oameni nu poate forma pe Sfinţii lui Dumnezeu, că viaţa de pustie, în post, în rugăciune şi linişte. Nimic şi nimeni nu-i poate ajuta şi lumină, pe cei aleşi de Dumnezeu, să-L mărturisească pe pământ, precum Harul Duhului Sfânt şi nevoinţă în feciorie şi în neîncetată rugăciune.

Vedeţi cum îl pregătea Dumnezeu pe Ioan în pustie pentru a-l face prooroc, apostol al pocăinţei şi botezător? La fel şi pe Fecioara Maria, rudenia sa, o pregătea în templul din Ierusalim tot prin aceleaşi virtuţi, ca să o facă vrednică să-L nască pe Hristos Mântuitorul pe pământ. Biserica şi singurătatea sunt cele mai înalte şcoli de formare a sufletelor şi a Sfinţilor.

Ajungând la vârsta de treizeci de ani, Sfântul Ioan a fost chemat de Dumnezeu la propovăduire şi a ieşit din pustie ca dintr-un palat împărătesc. Sufletul lui acum era plin de Duhul Sfânt, trupul lui era neprihănit, curat, mai mult îngeresc decât pământesc. Inima lui era plină de har şi râvna pentru adevăr, iar cuvântul lui era puternic, îndrăzneţ, tare, care tăia că o sabie păcatul, care trezea conştiinţele şi tămăduia sufletele oamenilor.

Aşa a ieşit Ioan din munţii Iudeei şi a fost trimis de Duhul în pustiul Iordanului, aproape de Marea Moartă. Venea aici nu la odihnă, ci să propovăduiască iudeilor botezul pocăinţei, să pregătească poporul ales pentru a crede în Mesia, venea să-L arate lumii pe Hristos şi apoi să-L boteze în apele Iordanului.

Dar de ce l-a trimis Dumnezeu pe Ioan să propovăduiască pe Mesia şi pocăinţă în pustie şi nu în Ierusalim, în mijlocul mulţimii? Pentru că astfel ar fi silit pe oameni la pocăinţă şi ei n-ar fi avut aceeaşi plată. Dar când oamenii, de bunăvoie lasa cetatea, lumea, păcatul şi vin în pustie, adică în loc pustiu de păcate să-l asculte pe Ioan, şi-i urmează învăţătură, atunci plata lor este mai mare, pocăinţa lor este de bunăvoie şi roadele sunt mai bogate.

Care sunt primele lui cuvinte de învățătura către cei ce veneau la el în pustiul Iordanului? Iată primele cuvinte cu care Sfântul Ioan își începe misiunea pe pământ: Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor (Matei 3, 2). Aceste cuvinte nu sunt o rugăciune, ci mai degrabă o poruncă de foc fără de care nimeni nu poate dobândi viața veșnică. Este prima poruncă pe care o dă Dumnezeu celui ce vrea să se întoarcă la El, prima datorie pe care trebuie s-o împlinim cei ce voim să ne mântuim.

Aceasta o cerea și Ioan de la cei ce veneau la el. Adică să se pocăiască, să părăsească păcatele făcute, să le mărturisească cu căință, să le spele prin baia botezului și a lacrimilor, să ierte pe cei ce i-au nedreptățit. Apoi, așa curați, spălați, dezlegați de păcate, ca niște prunci nou-născuți, să se apropie de Dumnezeu, să vină la Hristos, să primească harul Sfântului Duh, să lucreze faptele bune și apoi să fie primiți în Împărăția cerurilor, unde nimic necurat nu poate intra.

Tot așa a început și Mântuitorul Hristos Evanghelia Sa. Primele cuvinte pe care le-a rostit la Capernaum când a ieșit să propovăduiască sunt acestea: Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor (Matei 4, 17). Cu aceleași cuvinte începe și Fiul lui Dumnezeu să ne vestească Evanghelia Sa. Deci, atât pentru iudeii de acum două mii de ani, cât și pentru noi creștinii de astăzi, porunca este aceeași. Începutul mântuirii, a iertării celor ce cred în Hristos este pocăință, spovedania cu căința pentru păcate, părăsirea lor și apropierea de Dumnezeu. Pocăința este prima și singura ușă de intrare în împărăția cerurilor**.** Degeaba credem în Hristos dacă nu facem și fapte bune, degeaba mergem la biserică dacă nu părăsim răutatea, păcatul, patima cea veche, ura din inimă, pofta trupului care ne Stăpânește și iubirea de sine care ne omoară sufletește.

A doua mare învățătură și poruncă a Sfântului Ioan Botezătorul este aceasta: Faceți, dar, roade vrednice de pocăință! (Luca 3, 8). Roadele de pocăință se fac de credincioși după ce mai întâi s-au pocăit de păcatele făcute. Căci nimeni nu seamănă sămânța pe pământul nearat și nepregătit. Nimeni nu poate face roade vrednice de pocăință dacă mai întâi nu-și curata inima și mintea de păcate prin spovedanie și căința. A ne pocăi înseamnă a ara ogorul sufletului, a smulge din rădăcină buruienile patimilor, a grapa grădină, adică a sfărâma bulgării patimilor și numai după aceea putem ieși la semănat. De vom face așa, multe fapte bune vom putea lucra pe pământ.

A treia mare învățătură a Sfântului Ioan Botezătorul este amenințătoare: Acum securea sta la rădăcina pomilor – spune marele prooroc – deci orice pom, care nu face roadă bună, se taie și se aruncă în foc (Luca 3, 9). Prin aceasta el învața pe iudei, ca și pe noi cei de astăzi, că pocăința este obligatorie pentru toți cei ce vor să urmeze lui Hristos și să dobândească Împărăția cerurilor. Lucrarea pocăinței trebuie făcută acum, astăzi, cât mai grabnic, până avem vreme. Ea nu poate fi amânată, nici înlocuită cu alte fapte bune, pentru că pocăința este al doilea botez și fără dezlegarea și părăsirea păcatelor nimeni nu se poate mântui.

Dacă amânăm pocăință, spovedania, și nu ne spălăm păcatele prin căința și fapte bune, atunci ne așteaptă pedeapsa lui Dumnezeu, care începe de pe pământ prin tot felul de suferințe și se continua dincolo prin osândă**.** Pomii sunt toți oamenii; securea care stă la rădăcina este moartea, care taie viața oamenilor de pe pământ și desparte sufletul de trup, iar focul în care se aruncă pomii fără roade bune este focul iadului, în care se aruncă toți creștinii fără pocăință și fapte bune.

Iată ce frumoase învățături dădea Sfântul Ioan Botezătorul celor ce veneau la el în pustiul Iordanului. Iar dintre roadele de pocăință pe care Botezătorul Domnului le cerea de la iudei erau două: să creadă în Hristos și să facă fapte de milostenie**.** Că îl întrebau cei ce veneau la dânsul: Ce să facem deci? (Luca 3, 10). Iar Ioan îi învața zicând: Cel ce are două haine să dea celui ce nu are și cel ce are bucate să facă asemenea. Vameșilor, adică celor ce încasau impozite de la oameni, le răspundea: Nu faceți nimic mai mult decât ce vă este rânduit. Iar ostașilor le spunea: Să nu asupriți pe nimeni, nici să învinuiți pe nedrept și să fiți mulțumiți cu solda voastră (Luca 3, 11-14). Numai cărturarilor și fariseilor le adresă Sfântul Ioan Botezătorul cuvinte de mustrare pentru necredința lor, zicându-le: Șerpi, pui de viperă, cine v-a arătat să fugiți de mânia ce va să fie? (Luca 3,7).

Evanghelistul Marcu spune că: Ieșeau la el tot ținutul Iudeii și toți cei din Ierusalim și se botezau de către el în râul Iordan, mărturisindu-și păcatele (Marcu 1, 5). După ce îi învața calea pocăinței îi boteza în Iordan, adică îi afunda cu mâinile sale în apă, în timp ce fiecare își mărturisea păcatele sale. Botezul lui Ioan nu era un botez deplin, desăvârșit, pentru că nu se făcea în numele PreaSfântei Treimi și nu avea efectele botezului creștin. Adică nu dădea omului iertarea păcatelor și nici harul Duhului Sfânt. Botezul lui Ioan era un botez de pocăință, un botez de pregătire pentru adevăratul botez creștin. Era

ceva intermediar între botezul Legii Vechi și botezul din Legea Darului. Aceasta o spunea chiar Ioan, zicând: Eu v-am botezat pe voi cu apă, El însă vă va boteza cu Duh Sfânt (Marcu 1, 8).

După botez Ioan le vorbea despre Mesia cum că a venit în lume, că El va boteza pe oameni cu Duh Sfânt și cu foc**.** Apoi le zicea: Vine în urma mea Cel ce este mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic, plecându-mă, să-I dezleg curea încălțămintelor (Marcu 1, 7). Vedeți smerenia lui Ioan? Deși era prooroc și Sfânt, în fața Stăpânului se smerea. Smerenia și fecioria sunt două mari cununi ale Sfințeniei pe care le iubește Dumnezeu și cei ce sunt ai lui Dumnezeu.

Așa își împlinea Ioan misiunea de prooroc și botezător în pustiul Iordanului. Dar iată că se apropia de el Însuși Fiul lui Dumnezeu, ca să fie botezat de el. Iar Ioan, văzându-L, a zis către mulțime: Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel Ce ridică păcatele lumii. Acesta este despre Care eu am zis: După mine vine un bărbat Care a fost înainte de mine, fiindcă mai înainte de mine era. Și eu nu-L știam; dar ca să fie arătat lui Israel, de aceea am venit eu, botezând cu apă (Ioan 1, 29-31).

Vedeți cum îl numește Ioan pe Hristos? După Proorocul Isaia care aseamănă pe Mântuitorul răstignit ,,ca un Miel spre înjunghiere" (Isaia 53, 7), al doilea prooroc este Ioan care-L numește pe Iisus Hristos ,,Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii". Amândoi proorocii prevesteau lumii că Hristos a venit pe pământ ca un miel de jertfă Care va fi răstignit pe cruce pentru noi păcătoșii și prin jertfa Lui va ridica, adică va ierta, păcatele lumii și va împaca pe oameni cu Tatăl.

Iar când a venit Domnul la botez, Ioan nu voia să-L boteze, căci se cutremură să se atingă cu mâinile sale de creștetul Făcătorului său. Eu am trebuință să fiu botezat de Tine și Tu vii la mine? Dar Iisus Hristos, îndemnându-l să facă ascultare, i-a răspuns: Lasa acum, că așa se cuvine noua să împlinim toată dreptatea, adică să împlinească voia Tatălui ceresc. Și L-a ascultat Ioan și L-a botezat pe Mântuitorul în Iordan. Și, botezându-Se Iisus, când ieșea din apă îndată cerurile s-au deschis și Duhul lui Dumnezeu S-a văzut pogorându-Se ca un porumbel și venind peste El. Și iată glas din ceruri, zicând: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit. (Matei 3, 14-17).

Iată, deci, marea misiune a Sfântului Ioan Botezătorul. Aceea de a pregăti lumea pentru Evanghelie, pentru credința lui Hristos prin pocăință, prin botezul cu apă și prin mărturisirea păcatelor. Apoi, de a arăta lumii Mielul lui Dumnezeu, de a-L boteza pe Hristos în Iordan și de a-L arăta oamenilor, mărturisindu-le tuturor taina Prea Sfintei Treimi.

Sfântul Ioan Botezătorul este cel dintâi martor de pe pământ al Prea Sfintei Treimi. El a mărturisit cel dintâi credința într-un singur Dumnezeu, dar închinat în trei persoane: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Vedeți misiunea și vrednicia proorocului Ioan? Pe Hristos Maica Domnului L-a născut tainic, în peștera din Betleem, iar Ioan, că prooroc și mărturisitor, L-a botezat în Iordan și L-a arătat lumii întregi strigând: Iată Mielul lui Dumnezeu Cel ce ridică păcatele lumii! Însă misiunea lui nu s-a terminat la Iordan. După ce a ieșit Domnul la propovăduire, Ioan s-a retras în Galileea, vorbind tuturor despre Mesia că este Hristos și mustrând fărădelegile lui Irod care trăia în desfrânare cu Irodiada, soția fratelui său. Deci nu s-a retras la odihnă marele prooroc, că nu putea să tacă gura celui mai mare om născut din femeie, cum îl mărturisește Mântuitorul. Dimpotrivă, până la moarte a învățat, a mărturisit pe Hristos și a mustrat păcatul. Căci niciodată nu pot tăcea în fata păcatelor Sfinții, proorocii, apostolii, episcopii și păstorii Bisericii lui Hristos. Apoi Irod prinzând pe Ioan, l-a aruncat în temniță și când a făcut o petrecere ticăloasă cu jocuri, beții și desfrânări, de ziua nașterii sale, i-a tăiat capul la îndemnul soției desfrânate. Așa s-a sfârșit Sfântul Ioan Botezătorul că un martir, pentru adevăr și dreptate, mustrând păcatele care ucid sufletele noastre.

Iubiți credincioși,

De multe ori v-am îndemnat să privi cu o profundă smerenie la Sfintele Icoane, v-am spus că o să putem vedea o așezare duhovnicească și o pronunțată distincție socială a Sfinților. Haina care ne acoperă trupul, trebuie purtată cu o anumită stare interioară pentru ca să ne personalizeze. Hainele de pe noi trebuie să prezinte *ceva* din noi, la prima impresie, pentru ca să fim plăcuți celor care ne văd. Celor care ne văd și care au gusturi netrucate, nestricate, cărora le place naturalețea și măreția sufletească a persoanei. Îmbrăcămintea trebuie să-l trimită pe cel care ne vede la sufletul nostrum, îmbrăcămintea, gesturile, mersul, așezarea noastră interioară, vorbele noastre sunt pridvorul spre sufletul nostru. Și trebuie să avem astfel de haine și astfel de gesture, care să-i facă pe oameni să nu *se* oprească la ele, ci să

ne caute fața, ochii, căldura sufletului nostru, înțelepciunea minții noastre, lucrarea tainică a vieții noastre și opera noastră.

În icoana Sfântului Ioan căutăm fața lui, pentru a-i vedea sufletul și avem nevoie de tăcerea gândurilor, de rugăciunea tainică, neîncetată pentru ca să pătrundem în intimitatea Botezătorului Domnului, a celui care *a* deschis calea Domnului.

Cel care L-a botezat pe Domnul a văzut slava Lui, slava Treimii Celei de o ființă și nedespărțită, dar a văzut cu ochii inimii slava Lui, a Celui pe care L-a văzut și întrupat. Și când spunem că îl cunoaștem pe cineva, cu adevărat, într-un anume grad, spunem că i-am intuit, i-am văzut conștiința, inima, sufletul. Iar când vedem adâncul celui din fața noastră, spunem: e om bun,e milos, ajutător, cuminte, devote. Cu alte cuvinte știe ce vrea.

Și văzându-l cu adevărat, îi iertăm unele greșeli, i le înțelegem, sau înțelegem că nu mai trebuie să îi împovărăm și noi existența cu șicanele noastre, pentru că și așa este suferind, e profund afectat de evenimentele ce l-au străbătut.

Însă când ne apropiem de marii Sfinți și de marii oameni ai lumii, ne apropiem de ființe foarte complexe, pline de virtuți, de căutări, de întrebări, de entuziasm. A-l vedea pe un om al lui Dumnezeu înseamnă, a fi, la rândul tău, plin de har. *Căci* lumina cunoștinței produce în noi cunoașterea, vederea, înțelegerea de sine și a oamenilor e harul lui Dumnezeu, e lumina Sa. E lumina necreată a lui Dumnezeu, care ne luminează și ne sfințește, pentru că ne dă să pășim tot mai mult spre simplificarea de sine, spre unitatea interioară a puterilor sufletești și trupești din persoana noastră.

Cu mâinile, Sfântul Ioan Botezătorul atată spre Domnul, ne trimite la Domnul, la Mielul lui Dumnezeu, Care ridică mereu, continuu păcatele lumii. L-am văzut în Icoana Botezului cum se apropie cu frică duhovnicească, iubitoare, de creștetul Stăpânului.

Pe malul celălalt al Iordanului îi vedem pe Sfinții Îngeri, care și ei se pleacă cu frică duhovnicească Stăpânului. Sfântul Ioan și Sfinții Îngeri învățând de la același Stăpân acest sentiment al fricii iubitoare de Dumnezeu, o frică cuvioasă, care iubește cuvios, smerit, pașnic, care se apropie cu delicatețe. Peștii aceia din apa Iordanului, care stau la picioarele Domnului, care înoată doar în apa harului Său și nu se îndepărtează de Domnul suntem noi, credincioșii Bisericii, care am înțeles că *viața* adevărată *e* viața cu Dumnezeu și nu îndepărtarea de El și de oameni.

Însă când Dumnezeu ne cheamă la îndepărtare de oameni, la singurătatea iubitoare cu Sine, atunci singurătatea cu El este o comuniune cu toți, pentru că ne pasă de toți și îi purtăm pe toți în rugăciunile noastre în fața Lui. Și doar asceza, măturarea continuă a casei de praful păcatelor de tot felul, ne face ochii inimii apți de a vedea slava Prea Sfintei Treimi, fără de care suntem orbi, neștiutori *și* grosolani.

Dacă Sfântul Ioan nu vedea slava Lui, nu arăta așa ca în icoană! Pentru că Dumnezeu ne învață prin slava Sa ce simte, cum se comportă, ce vrea, ce caută adevăratul om, omul zidit după chipul Său și care Îl caută mereu pe El. Interiorizarea lui Ioan din icoană este căutarea lui Dumnezeu. El Îl iubește prin renunțarea la gânduri și prin unirea cu El în rugăciune, în rugăciunea fără imagini.

Ioan ne invită să ne dăruim lui Dumnezeu, pentru că numele său, în limba ebraică asta înseamnă: darul lui Dumnezeu, și cel care se dăruiește lui Dumnezeu, se uită pe sine pentru Cel iubit de el. Îl pune pe Dumnezeu în centrul vieții lui, în centrul activității lui și dorește ca toți să Îl vadă pe Dumnezeu în centrul existenței întregii creații.

Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, în Icoana Botezului, sunt reprezentați în linie verticală. De la Tatăl coboară Duhul Sfânt, în chipul unui porumbel și Acesta rămâne în Fiul. Pentru că Treimea împărtășește aceeași ființă din veci și până în veci și e comuniune, comunitatea iubitoare și ne cheamă și pe noi, întreaga creație, pe Îngeri și pe oameni, la comuniunea cu Sine.

Și Treimea Se coboară prin slava Sa în lume, pentru că susține, dintru început, lumea în existență și face din apa Iordanului și din apa tuturor izvoarelor, prin sfințire, apă care luminează și curățește sufletul și trupul. Și curățirea interioară ne întraripează de dumnezeiescul dor, ne face să arătăm viața veșnică prin gesturile noastre, pentru că viața veșnică, locuirea lui Dumnezeu în noi e o realitate care face minuni continue.

După cum vedem din iconografia bisericii noastre, Sfântul Ioan Botezătorul este reprezentat ca unul care disprețuiește tot ce înseamnă păcat, e plin de dorirea lui Dumnezeu, de dulceața slavei Sale.

Și dacă îi purtăm numele și îl iubim, sau dacă i ne rugăm lui, Sfântului Ioan, Părintelui nostru, Îngerului pământesc și omului ceresc trebuie să ne mărturisim în mod simplu, cinstit, din inimă, cu conștiința că el știe și vede inima noastră pentru că e robul Stăpânului Cel atoatevăzător și cunoscător.

Să-i cerem, mai presus de toate, să ne învețe cum să ne mișcăm printre oameni, cum să simțim fiecare clipă a vieții noastre, cu ce conștiință, cum să ne dăruim lui Dumnezeu în așa fel încât să pătrundem în tăcerea Lui, în dulceața Lui, în bucuria Lui cea veșnică încă de aici, din această clipă.

Dumnezeu să ne umple inima de apa bucuriei Sale și de dulceața iubirii Sale acum și în veci. Amin!

Preot David Marian, parohia Nașterea Maicii Domnului, Mamaia Nord, Năvodari.